

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Hoogestraat 16

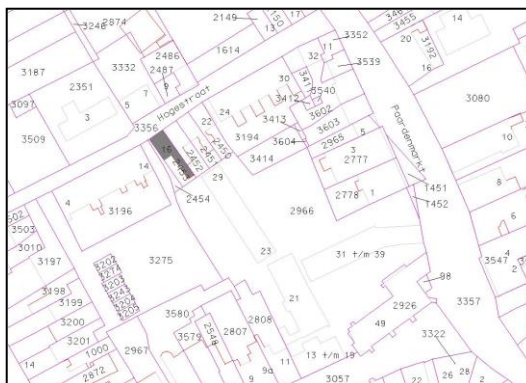
Monumentnummer : GM107

Straat : Hoogestraat
Huisnummer : 16
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 AM

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2453

Naam object : ---
Bouwjaar : 1917
Bouwstijl : rationalisme/Um 1800
Architect : H.C. Bloemendaal
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 15-09-2014
Datum aanwijzing : 13-01-2015

Situering

Een rij woningen gelegen aan de zuidzijde van de Hoogestraat in het noordelijk deel van de historische binnenstad van Doesburg. Het pand wordt van de straat gescheiden door een ondiepe gemetselde stoep. Links en rechts van het rijtje een steeg, die toegang geven tot achteroms.

Hoofdopzet

Het pand is de rechter hoekwoning van een éénlaags rijtje van vier woningen (Hoogestraat 16, 18, 20 en 22) met het zadeldak evenwijdig aan de straat. Elke woning

heeft een rechthoekige plattegrond met een kelder, een zolder en een éénlaags aanbouw onder plat dak in de kleine tuin aan de achterzijde.

Historie

De locatie is gelegen binnen het dertiende-eeuwse deel van de binnenstad. Nadat in de eerste helft van de veertiende eeuw een oostelijk deel van de stad moest worden opgegeven moest een nieuwe stadsmuur worden gebouwd ter plaatse van de Nahuyssingel. Toen werd vermoedelijk in het verlengde van de Paardenmarkt de Nieuwstraat en haaks daarop de Hoogestraat aangelegd. Over een eventuele voorganger van het rijtje woningen genummerd 16 tot en met 22 zijn geen gegevens bekend.

Beknopte bouwgeschiedenis

In 1917 als onderdeel van een rijtje van vier vergund en waarschijnlijk hetzelfde jaar gerealiseerd naar ontwerp van de Doesburgse architect H.C. Bloemendaal. Bloemendaal is voor Doesburg van belang als architect van diverse woonhuizen, woonwinkelpanden, bedrijfsruimten en een enkel kerkgebouw, hoofdzakelijk gebouwd in de eerste twee decennia van de twintigste eeuw. De woningen aan de Hoogestraat vertoont veel architectonische overeenkomsten met het rijtje Ooipoortstraat 67 -73. De indeling van Hoogestraat 16 is in de tweede helft van de twintigste eeuw volledig vervangen, van deze aanpassingen zijn geen bouwdoSSIERS beschikbaar. De uitbouw aan de achterzijde is in 1985 gesloopt en vergroot.

Exterieur

Het rijtje heeft een symmetrische gemetselde, bakstenen voorgevel in kruisverband met een gemetseld trasraam van klinkerbaksteen. Er is sprake van twee maal gekoppelde entrees geflankeerd door een kruisvenster, met erboven een dakkapel die als Vlaamse gevel is uitgevoerd en de gootlijst onderbreekt.

Het opgaande werk bestaat overigens uit roodbakkende steen met gesneden voegen waarin boven de plintzone en boven de begane grond doorgaande rollagen zijn opgenomen. Elke woning heeft voor de entree een meeontworpen, gemetselde stoep waarin een gietijzeren rooster fungeert als lucht- en lichtrooster voor het kelderlicht. De voordeuren zijn boven een geprofileerd kalf voorzien van een tweeruits bovenlicht met verticale roede, naast de deur is steeds een enkel venster, de gevelopeningen worden ontlast met hanekammen. De voordeuren zijn tweevaks, opgeklampte deuren met een spionnetje, dat is voorzien van een gesmeed rooster. De deur van Hoogestraat 20 is in het verleden vervangen door een boerderijdeur met negenruits bovendeel. De vier woningen hebben gekoppelde schuifvensters met vierruits onderramen en tweeruits onderramen, het adres Hoogestraat 18 heeft geometrisch glas-in-lood in de bovenramen. De ondervakken kunnen worden gesloten met opgeklampte luiken, de klampen zijn voorzien van een vellingrand.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een bakgoot op gesneden klossen die bij elke woning wordt doorsneden door een gemetselde dakkapel. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde, platte Friese pannen.

De dakkapellen hebben een afgeronde dakopbouw op twee gemetselde hoekdammen met bakgoten opzij en een geprofileerde lijst aan de voorzijde die het verloop van de

dakopbouw volgt. De kozijnen zijn voorzien van tweeruits draairamen, deze zijn bij de nummers 16 en 18 in het verleden gewijzigd in enkelruits, respectievelijk drieruits draairamen. Het boogvlak boven het venster is betimmerd met verticale kraaldelen, elk aan de onderzijde halfrond gezaagd. De zijwangen van de linker en centrale kapel zijn bekleed met de oorspronkelijke leien in maasdekking.

De zijgevels zijn blind en voorzien van doorlopende rollagen die een voortzetting zijn van de rollagen in de voorgevel. De gevels zijn voorzien van gesmede staafankers, die bij de linker zijgevel aan het zicht zijn onttrokken als gevolg van een klampmuur. Tegen de zijmuur van Hoogestraat 16 is een gesmeed hekwerk gemonteerd, de rechter pendant tegen het pand aan de andere zijde van de inrit naast het huis.

De achtergevel van elke woning bestond oorspronkelijk uit twee schuifvensters ontlast met strekse bogen waartegen een bijkeuken annex toilet was gebouwd. Deze situatie is bij de nummers 16 t/m 20 gewijzigd ten faveure van een nieuwe, bredere bijkeuken annex badkamer met in de achtergevel een nieuw breed venster waar in het geval van Hoogestraat 16 een schuifpui met twee bovenlichten is aangebracht. De strekse bogen van de oude gevelindeling zijn daarbij gehandhaafd. In het metselwerk boven de bogen zijn twee gesmede staafankers opgenomen. De gevel wordt afgesloten met een bakgoot op ijzeren beugels. De dakvlakken zijn belegd met grijs gesmoorde, platte Friese pannen, waarin bij elke woning een platgedekte, tweevaks dakkapel is opgenomen, aan de bovenzijde afgesloten met een overstek met geprofileerd boeiboord. De ramen zijn oorspronkelijk uitgevoerd met drieruits draairamen, die in de dakkapel van nummer 22 nog aanwezig zijn, bij de overige dakkapellen is de raamindeling gewijzigd. Bij nummer 16 is sprake van enkelruits draairamen. De zijwangen zijn voorzien van leien in maasdekking. In het achterste dakvlak van nummer 22 staat vierkant gemetselde schoorsteen, bij de andere woningen is deze verdwenen.

Tuinmuur

De tuin wordt omzoomd door een ruim twee meter hoge gemetselde, bakstenen tuinmuur die aan de binnenzijde op regelmatige afstand is verstevigd met muurdammen. De tuinmuur is gemetseld van handvormsteen in kalkmortel. De hoek van de tuinmuur is in het verleden vervangen door een houten schutting.

Interieur Hoogestraat 16

Kelder: bevindt zich aan de voorzijde van het huis onder de hal en is toegankelijk via een luik in de halvloer. De kelder is niet bezocht.

Begane grond: De indeling bestaat uit een gang linksvoor met een steektrap met kwart aan de bovenzijde. Rechts een ongedeelde woonkamer tussen voor- en achtergevel. De kamer wordt van daglicht voorzien door een gekoppeld schuifvenster met geprofileerde houten vensterbanken op klossen in de voorgevel. In de achtergevel een moderne, houten schuifpui met twee bovenlichten waarin klappramen. Door modern plaatmateriaal is de constructie noch een oudere afwerking in het zicht. Een doorgang linksachter voert naar de aanbouw met de keuken en badkamer, alsmede de toegang tot de tuin.

Eerste verdieping: de indeling van de verdieping bestaat uit twee vertrekken aan de achterzijde, een kleine overloop en een vertrek aan de straatzijde. Deze kamer krijgt het daglicht door twee enkelruits draairamen in een historische dakkapel met gebogen dak op gekromde dakspanten, afgetimmerd met kraaldelen. De indeling van beide

kamers aan de achterzijde dateert uit de bouwtijd, maar de afwerking is de laatste decennia aangebracht en onttrekt de oorspronkelijke afwerking, voor zover aanwezig, aan het zicht. De deuren naar deze vertrekken zijn in het verleden vernieuwd en uitgevoerd als historiserende paneeldeur.

De in grenen uitgevoerde kapconstructie is aan de straatzijde deels in het zicht en bestaat uit een gebint met kreupele stijlen die een gordingenkap met hangwerk opvangen. Blokkeels tussen spantbenen en muurplaten vangen de spatkrachten op.

Zolder: vanuit de overloop voert een houten spiltrap naar een slaapkamer op de zolder. Hier is de kapconstructie in het zicht. Het hangwerk vangt de gordingen op, het dakbeschot is met gips afgewerkt. Een modern tuimelraam aan de achterzijde zorgt voor ventilatie en daglicht.

Bouwdossiers

1917 plan voor het bouwen van vier woningen voor W.C. Ketjen
06-05-1985 plan voor het vernieuwen en vergroten van de uitbouw aan de achterzijde

Literatuur

Niet bekend

Waardering

Het object is in 1917 ontworpen door de Doesburgse architect H.C. Bloemendaal als één van een blokje van vier woningen en zal in dat jaar zijn opgeleverd. De woning is in hoofdopzet en op onderdelen goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de relatieve gaafheid van de architectuur binnen het rijtje en de ligging aan de straat.

Het object Hoogestraat 16 met stoep, hekwerk en tuinmuur is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het huis is architectuurhistorisch van belang als onderdeel van een rijtje van vier woningen, in 1917 ontworpen door de lokale architect H.C. Bloemendaal met invloeden van chalet- en Um 1800 architectuur.

Het huis met stoep, hekwerk en tuinmuur is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden Hoogestraat 22, 20 en 18.

Het object is cultuurhistorisch van belang als onderdeel van een goed bewaard gebleven rijtje huurwoningen uit het begin van de twintigste eeuw.